

Шандригось Віктор,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна
shandrygos.v@gmail.com

Огнистий Андрій,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна

Ладика Петро,
кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ ЗІ СПОРТУ НА ФАКУЛЬТЕТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТНПУ ІМЕНІ В. ГНАТЮКА

Анотації. У статті висвітлюється організація позааудиторної роботи зі спорту на факультеті фізичного виховання Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Наведені різноманітні форми і напрямки проведення спортивної роботи та їх значення у професійній діяльності майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту.

Ключові слова: види спорту, змагання, майстер-класи, показові виступи, спортивно-масові заходи.

Спортивна підготовленість є складовою професійної педагогічної діяльності майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту. За час існування факультету фізичного виховання створилась певна система і традиції підвищення спортивної майстерності студентів, підготовки команд і спортсменів до участі в змаганнях різного рівня з видів спорту. У цьому напрямку організовані заняття груп спортивно-педагогічного вдосконалення (СПВ) студентів з видів спорту. Цими заняттями охоплені понад 200 студентів факультету фізичного виховання. Навчально-тренувальні заняття проводять досвідчені викладачі. Факультет тісно співпрацює зі спортивними школами, товариствами і клубами міста та області. Чимало студентів високої спортивної кваліфікації тренується у спортивних клубах міста, які створюють їм усі умови для

росту спортивних результатів і участі в змаганнях всеукраїнського і міжнародного рівнів. Поряд з навчальними і навчально-тренувальними аудиторними заняттями студенти факультету беруть участь у численних спортивно-масових заходах, більшість з яких є традиційними [9, 17].

Щорічно на базі університету регулярно проводяться всеукраїнські і міжнародні турніри, різні заходи, зокрема, змагання з вільної та греко-римської боротьби, включені до всеукраїнського спортивного календаря, де студенти беруть участь в якості спортсменів та суддів, що свідчить про продовження спортивних традицій, престиж і популяризацію нашого вишу в Україні і за її межами. Серед таких змагань: Всеукраїнський турнір з вільної боротьби серед юнаків і дівчат пам'яті майстрів спорту М. Боровкова та В. Геращенка; Всеукраїнський турнір з вільної боротьби серед кадетів «Кубок міського голови м. Тернополя»; Всеукраїнський турнір з вільної боротьби серед чоловіків «Тернове поле»; Всеукраїнський турнір з греко-римської боротьби серед юнаків «Орлятко»; Всеукраїнський турнір з греко-римської боротьби серед юнаків пам'яті майстра спорту Василя Дем'яного тощо [2, 7, 13, 16].

Серед інших популярних і уже традиційних заходів: «Учнівські канікули в ТНПУ» [11], товариські матчеві зустрічі і майстер-класи між учнями спортивних шкіл міста Тернополя і Тернопільської області з вільної боротьби [5, 15]; зустрічі з відомими спортсменами [3, 4]; майстер-класи відомих випускників факультету фізичного виховання [10]; «Гостини в ТНПУ» [6]; «Передноворічні тренування» [14]; показові виступи і майстер-класи студентів з вільної боротьби, боксу і армспорту [12]; чемпіонати Тернопільської області з грепплінгу, панкратіону, універсального бою, армреслінгу, боротьби на поясах та інших видів єдиноборств [1].

Для прикладу, група СПВ зі спортивної боротьби і силових видів спорту тісно співпрацює з НОК України, АСБУ, АВБУ, ФПУ та їхніми обласними осередками, КДЮСШ № 1 м. Тернополя, КДЮСШ з греко-римської боротьби, ДЮСШ м. Збаража, м. Борщева, м. Терєбовлі, м. Шумська. Ця співпраця полягає у консультуванні, організації змагань, матчевих зустрічей і суддівстві змагань та залучення здібних спортсменів до навчання в ТНПУ. Студенти оволодівають навичками підготовки спортивного залу і інвентарю до змагань, допомагають один одному на змаганнях

проводити якісну загальну і спеціальну розминку, стають у пару в якості спаринг-партнера, а у силових видах спорту, зокрема в пауерліфтингу, асистують, подають вагу, страхують, готують екіпірування та виводять до змагального підходу.

Особливо плідною є співпраця з Тернопільською обласною ДЮСШ з літніх видів спорту [8]. Ось уже п'ятий рік поспіль спортивна школа співпрацює з університетом і за цей час, за підтримки ректора університету професора Б.Б. Буяка, юні борці мають змогу займатись у залі боротьби університету, проведено чимало цікавих навчальних та навчально-тренувальних занять з вільної боротьби, низка змагань, товариських матчевих зустрічей та інших позашкільних заходів. Студенти у свою чергу допомагають школі в організації і суддівстві змагань, проведенні виховних заходів, проходять тренерську практику з вихованцями спортивної школи.

Окремим напрямком позааудиторної роботи студентів є аналіз і самоаналіз участі у змаганнях, фото- і відео супровід змагань та висвітлення спортивних подій і результатів змагань на сайті ТНПУ, сайті управління молоді, спорту та іміджевих проєктів Тернопільської ОДА, спортивних федерацій, сторінках у соціальних мережах та засобах масової інформації, участь у профорієнтаційних заходах факультету фізичного виховання.

Висновки.

1. За останнє десятиріччя зі стін університету вийшло десятки майстрів спорту України з видів різних видів спорту, котрі працюють тренерами, провідними фахівцями, керівниками у галузі фізичної культури і спорту не лише в області, а й за її межами.

2. Спортивна підготовленість є складовою професійної педагогічної діяльності майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту. Поряд з навчальними і навчально-тренувальними аудиторними заняттями студенти факультету беруть активну участь у численних позааудиторних спортивно-масових заходах в якості спортсменів, суддів, помічників та організаторів.

3. Накопичений досвід позааудиторної спортивної роботи показує, що даний вид діяльності дозволяє досягти помітних результатів у підвищенні потенціалу кожного студента, що займається видами спорту в університеті: значно поліпшити його статуру, уникнути негативного впливу гіподинамічного синдрому, істотно підвищити рівень

фізичної і розумової працездатності. А найголовніше популяризувати як університет в цілому, так і факультет фізичного виховання зокрема, в Україні і далеко за її межами, що є потужним профорієнтаційним засобом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Будьте гідними слави Андрія Пушкаря. URL: <https://vilne.org.ua/2021/01/budte-gidnymy-slavy-andriya-pushkaryu/> (дата звернення: 19.10.2022)
2. Від перемог на «Терновому полі» — до олімпійських вершин. URL: <http://vilne.org.ua/2019/10/vid-peremog-na-ternovomu-poli-do-olimpijskyh-vershyn/> (дата звернення: 19.10.2022)
3. Відбулася зустріч ректора ТНПУ з магістрантом – призером чемпіонатів світу і Європи з греко-римської боротьби. URL: <https://tnpu.edu.ua/news/6727/> (дата звернення: 19.10.2022)
4. Відбулася зустріч ректора ТНПУ з магістранткою – призеркою чемпіонатів світу з вільної боротьби. URL: <https://tnpu.edu.ua/news/4408/> (дата звернення: 17.10.2022)
5. Відбулась матчева зустріч з вільної боротьби у рамках акції «Учнівські канікули в ТНПУ імені В.Гнатюка». URL: <http://te-rada.org/list/?type=view&id=9721> (дата звернення: 20.10.2022)
6. Гостини в педагогічному. URL: <http://vilne.org.ua/2019/10/gostyny-v-pedagogichnomu/> (дата звернення: 19.10.2022)
7. За кубок міського голови. URL: <http://vilne.org.ua/2019/10/za-kubok-miskogo-golovy/> (дата звернення: 18.10.2022)
8. Із поглядом на перспективу. URL: <http://vilne.org.ua/2019/12/iz-poglyadom-na-perspektyvu/> (дата звернення: 17.10.2022)
9. Кафедра гімнастики і спортивних ігор: Минуле та сучасне / Під заг. ред. В.І. Шандригося. Тернопіль, 2007. 60 с.
10. Магістрант ТНПУ ім.В.Гнатюка провів майстер-клас із юними борцями. URL: <https://tnpu.edu.ua/news/6730/> (дата звернення: 21.10.2022)
11. На «Учнівські канікули в ТНПУ ім.В.Гнатюка» завітали юні спортсмени-борці. URL: <http://tnpu.edu.ua/news/3178/> (дата звернення: 16.10.2022)
12. Олімпійський день в ТНПУ пройшов успішно (Показові виступи і майстер-класи з боротьби, боксу, армспорту в рамках «Олімпійського дня в ТНПУ» з нагоди Міжнародного дня студентського спорту). URL: <http://tnpu.edu.ua/news/6240/> (дата звернення: 20.10.2022)
13. «Орлятко-2019» визначило переможців. URL: <http://vilne.org.ua/2019/05/orlyatko-2019-vuznachylo-peremozhtsiv/> (дата звернення: 19.10.2022)
14. Ректор ТНПУ ім.В.Гнатюка відвідав передноворічне тренування юних борців. URL: <https://tnpu.edu.ua/news/6769/> (дата звернення: 18.10.2022)
15. «Стінка» на «стінку». URL: <http://vilne.org.ua/2019/02/stinka-na-stinku/> (дата звернення: 21.10.2022)
16. У Тернополі на Всеукраїнському турнірі з вільної боротьби пам'яті майстрів спорту Михайла Боровкова та Валерія Геращенко змагалось понад сто юних борців. URL: http://oblsport.te.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=4727:borotba-03-2019-11&catid=6:news (дата звернення: 16.10.2022)
17. Шандригось В.І. Історія розвитку вільної та греко-римської боротьби на факультеті фізичного виховання / Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення // Матеріали регіонального наук. – метод. семінару / За заг. ред. Огністого, А.В., Галана Я.П. Тернопіль, 2022. С. 81-89.

